

ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА, СУЧАСНА ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ТА БІОЛОГІЧНА СТАТИСТИКА

ВИКЛАДАННЯ БІОСТАТИСТИКИ СТУДЕНТАМ МЕДИКАМ З ПОЗИЦІЙ ПРАКТИЧНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ

*Крячкова Л.В., Заярський М.І., Семенов В.В.,
Дніпровський державний медичний університет, м. Дніпро*

Викладання студентам медикам на третьому курсі в рамках навчальної дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я» модулю «Біостатистика», як у Дніпровському державному медичному університеті (ДДМУ), так і в інших закладах вищої освіти, ставить виклики щодо підвищення мотивації здобувачів в опануванні предмету, оволодінні необхідними практичними навичками. В рамках лекційного курсу та на практичних заняттях у студентів потрібно сформулювати правильний погляд на біостатистику, як методологічну основу для використання статистичних та епідеміологічних методів у медицині, як засіб для аналізу й оцінки громадського здоров'я та систем охорони здоров'я. Особлива увага повинна приділятися окремим, поширеним у наукових дослідженнях та у медичній практиці, біостатистичним методикам та особливостям клінічної епідеміології, як наукової основи доказової медицини.

До відома студентів потрібно донести, що біостатистика потрібна практикуючому лікарю для участі у зборі статистичної інформації щодо стану здоров'я населення та діяльності закладів охорони здоров'я; розуміння результатів лабораторних (інструментальних тощо) досліджень, що використовують статистичні показники; прийняття клінічних рішень з використанням даних доказової медицини; розуміння статистичної мови сучасних публікацій, результатів досліджень; самостійного (колективного) проведення наукових досліджень, написання тез, статей, для підготовки презентацій; використання міжнародних стандартів у навчанні та на практиці.

На практичних заняттях з біостатистики у ДДМУ велика увага приділяється формуванню навичок щодо розуміння викладених у наукових публікаціях результатів статистичного аналізу. Студентів навчаються аналізувати публікацію починаючи з її дизайну та закінчуючи аналізом наявності в ній статистичних та системних помилок. Вони обирають одну публікацію дня аналізу на перших заняттях та аналізують її протягом усього циклу відповідно до теми, що вивчається.

Так, наприклад, при опануванні теми «Організація статистичних досліджень (план і програма дослідження)» здобувачі у вибраній для аналізу статті визначають об'єкт статистичного дослідження (статистичну сукупність, що вивчається), одиницю статистичного дослідження, оцінюють обсяг представленого дослідження, визначають які ознаки одиниці спостереження, що підлягали реєстрації та вивченню у представленому дослідженні, відносяться до кількісних та якісних ознак, які до факторних та результативних ознак.

В рамках теми «Середні величини та показники варіації», звертаючись до обраної публікації, студенти аналізують чи представлені у статті похідні середні

величини й оцінюють наскільки коректно вони представлені (описані) у статті, відповідно до вимог щодо урахування розподілу безперервних кількісних даних.

Ми вважаємо успіхом, коли студенти після вивчення дисципліни розуміються на тому, що досліднику перед початком обробки даних потрібно перевіряти розподіл кількісної ознаки на нормальність; описувати центральні тенденції варіаційного ряду та використовувати параметричні і непараметричні статистичні критерії оцінки достовірності в залежності від характеру розподілу змінних; активно використовувати довірчі інтервали, як для описання ознак у генеральній сукупності, так і для оцінки достовірності тощо.

Отже, ефективність викладання біостатистики студентам, окрім загальновизнаних критеріїв, повинна оцінюватися у відповідності до їх практичних потреб майбутніх лікарів з позицій набуття навичок критичної оцінки та аналізу якості профільної публікації.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ЗАХВОРЮВАНOSTI НА АТОПІЧНИЙ ДЕРМАТИТ У ДІТЕЙ В УКРАЇНІ

Лебедин А.М., Мімасова К.В., НФаУ, м. Харків

Алергічні захворювання є однією із найбільш значних проблем сучасної медицини. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), на них страждають 35 % населення земної кулі. Близько 15 % дитячого населення планети має алергічні захворювання у тих чи інших проявах. За офіційною статистикою у кожній четвертій дитини в Україні виявляють алергічну патологію. У дерматологічній практиці найбільш розповсюдженим алергозом є atopічний дерматит. Про це свідчить щорічне зростання захворюваності в усьому світі. В сучасних умовах спостерігається зростання захворюваності на atopічний дерматит в усьому світі, це пов'язано з несприятливим впливом багатьох факторів сучасної цивілізації.

Атопічний дерматит є хронічним запальним захворюванням шкіри, що характеризується порушеннями її бар'єрної функції й імунної відповіді, у багатьох випадках потребує персоналізованого підходу до діагностики та лікування. Початок захворювання на atopічний дерматит найчастіше відбувається в ранньому дитячому віці: вперше проявляється у віці 3–6 місяців у 45 % випадків; протягом першого року життя – у 60 %; до 5 років – у 85–90 % випадків. Атопічний дерматит зустрічається у осіб будь-якої статі і в різних вікових групах. У загальній структурі дерматозів його частка становить від 5 до 30 %, а в структурі захворюваності на дерматози в дітей – від 20 до 50 %. Частіше хворіють особи жіночої статі (65 %), захворюваність atopічним дерматитом в містах частіша, в порівнянні з сільською місцевістю. Поширеність atopічного дерматиту у дітей грудного віку в середньому коливається від 9,0 до 28,5 %, у дітей 6–7 років – від 5,5 до 30,8 %, у підлітків 13–14 років – від 6,7 до 20,7 %. У більшості пацієнтів захворювання продовжується у дорослому віці, у 10–30 % воно зникає, при цьому на все життя залишається суха шкіра, за якою потрібно ретельно доглядати з використанням зволожуючих і пом'якшувальних засобів. Лише у незначного відсотка хворих симптоми atopічного дерматиту вперше розвиваються у дорослому віці [1].